St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo
Faculty of Economics

ЗНАЧЕНИЕ НА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО КЪМ ЕВРОЗОНАТА ЗА БЪЛГАРСКАТА БАНКОВА СИСТЕМА

IMPORTANCE OF JOINING THE EUROZONE FOR THE BULGARIAN BANKING SYSTEM

Боряна Върбанова
Boryana Varbanova

Национален военен университет „Васил Левски“
National Military University “Vasil Levski”

Abstract: This report examines the transformative impact of Bulgaria’s accession to the euro area on the national banking system. Key aspects are analysed, such as integration into the Eurosystem, access to liquidity from the ECB, changes in minimum reserve requirements and the transition to the Single Supervisory Mechanism. Special attention is paid to the effects on transaction costs, competition in the sector and the credit rating of financial institutions. The report outlines both the benefits for financial stability and the challenges facing commercial banks in the adaptation process. It concludes that full integration will enhance the security and efficiency of the Bulgarian banking sector.
Keywords: euro area; Bulgarian banking system; ECB; liquidity; banking supervision; financial stability.
JEL: H 56

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад изследва трансформиращото значение на присъединяването на България към еврозоната върху националната банкова система. Анализират се ключови аспекти като интеграцията в Евросистемата, достъпа до ликвидност от Европейската централна банка (ЕЦБ), промяната в изискванията за задължителните минимални резерви и преминаването под Единния надзорен механизъм. Специално внимание е отделено на ефектите върху трансакционните разходи, конкуренцията в сектора и кредитния рейтинг на финансовите институции. Очертани са както ползите за финансовата стабилност, така и предизвикателствата пред търговските банки в процеса на адаптация. Изследват се структурните характеристики на банковия сектор, очакваните ползи (повишена стабилност, ликвидност, интеграция) и потенциалните рискове. Използвани са данни от международни институции, Българската народна банка и Европейската централна банка, както и аналитични доклади.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Присъединяването към еврозоната представлява ключов етап от икономическата интеграция на България в рамките на Европейския съюз. След въвеждането на валутния борд през 1997 г. българският лев е фиксиран към еврото, което означава, че страната де факто вече следва паричната политика на еврозоната. Официалното приемане на еврото през 2026 г. превръща България от „приемащ правила“ в „участник във вземането на решения“, включително в управлението на Европейската централна банка (Financial Times, 2025).

Банковата система е ключов компонент на финансовата система, който осигурява ефективно разпределение на капитала и стабилност на икономиката. В България банковият сектор претърпява значителни промени след 90-те години на XX век, когато страната преминава към пазарна икономика. Според Българска народна банка (БНБ) „банковата система играе основна роля в поддържането на финансовата стабилност и доверието в икономиката“ (БНБ, 2023).

Банковата система представлява съвкупност от институции, които извършват финансово посредничество. Основната ѝ функция е да насочва свободните парични средства към икономически субекти, които имат нужда от финансиране. Виждането на автора се подкрепя от думите на бившият финансов министър Петър Чобанов, че „банките са гръбнакът на финансовото посредничество в съвременната икономика“ (Чобанов, 2024).

Към 2025 г. общите банкови активи на БНБ възлизат на ≈191–197 млрд. лв. (2024 – 2025) (АББ, 2024), активите като дял от БВП са около 90–100% (Инфобизнес, 2025). Дългосрочната средна стойност на активите в банковата система възлизат на около 61,9% от БВП (Bulgaria: Bank assets to GDP, 2021). Броят на банките в страната, в това число чуждестранните клонове е 23 (АББ, 2024), като пет от тях държат около 78% от активите (Damyanova, V., 2026). Наблюдава се значително участие на чуждестранни банкови групи и висока степен на капитализация и ликвидност. Депозитите на домакинствата възлизат на 93 млрд. лв. (2025 г.) (Toncheva, D., 2025), а общият размер на депозитите е 65,8% от БВП (Toncheva, D., 2025), като нараства дела на отпуснатите кредити и спада този на необслужваните (Инфобизнес, 2025). Всички тези показатели свидетелстват за високо доверие в банковата система. Тя играе ключова роля за икономическия растеж чрез финансиране на бизнеса и домакинствата. Търговските банки осигуряват кредити, които стимулират потреблението и инвестициите.

Табл. 1. Отпуснати кредити от търговските банки на физически и юридически лица по години (БНБ, 2025; НСИ, 2025)

Година	Общо кредити (млрд. лв.)	Основни характеристики
2020	~65–70	COVID-криза, по-бавен растеж, държавни програми
2021	~75	Възстановяване, активизиране на ипотечното кредитиране
2022	~85	Силен ръст при жилищни кредити
2023	~95	Ускоряване на кредитната експанзия
2024	~100+	Висока кредитна активност
2025	~103 млрд. лв.	Рекордни нива

Извод: Наблюдава се устойчив растеж на кредитирането, което показва активна икономическа дейност (Табл. 1.). През 2025 г. кредитите за фирми и домакинства достигат около 103,2 млрд. лв., като кредитите отпуснати на домакинствата са ~56 млрд. лв., а на нефинансови предприятия ~54 млрд. лв. Отчита се значителен годишен ръст, който при домакинствата е около 21%, а при фирмите около 10% (БНБ, 2025).

През 2020 г. се наблюдава забавяне, което е резултат от COVID пандемията, въпреки че банките продължават да отпускат изгодни кредити като антикризисна мярка.

След 2021 г. се отчита постепенно възстановяване на пазара. През периода 2022 – 2025 се забелязва значим ръст при жилищното кредитиране, като само през 2025 г. жилищните кредити нарастват с над 28% на годишна база (БНБ, 2025). Потребителското кредитиране се увеличава с около 15% годишно през 2025. Отпускането на корпоративни кредити е със стабилен растеж от около 8–10% годишно.

Следователно банковото кредитиране в България може да се определи като устойчиво и нарастващо. Основен дял в него заемат жилищните и потребителските кредити.

Табл. 2. Внесени депозити в търговските банки от физически и юридически лица по години (БНБ, 2025)

Година	Общо депозити	Депозити на домакинства	Депозити на фирми
2020	~100	~65	~30
2021	~112	~74	~33
2022	~125	~82	~38
2023	~135	~90	~42
2024	~145	~95	~47
2025	~155+	~107	~51–52

Извод: Депозитите растат, въпреки ниските лихви, клонящи към нула. Това е показател за високо доверие в банковата система, добра ликвидност и нисък риск. Разглежданият период е един от най-силните по отношение на депозитите за българската банкова система, като основният принос е на домакинствата.

Българската банкова система е силно интегрирана с тази на Европейския съюз. Роля играе Европейска централна банка, която осъществява надзор чрез Единния надзорен механизъм. Основните рискове пред банковата система могат да бъдат инфлацията, икономическата нестабилност, външните финансови кризи и кибератаки. Банките трябва да поддържат високи нива на капитал и ликвидност, за да се справят с тези рискове. Това се постига чрез дигитализация, автоматизация и финтех иновации. Все по-широко приложение намират мобилното банкиране и електронните разплащания.

Според Българска народна банка, банковият сектор в страната се характеризира с висока ликвидност и стабилна капиталова адекватност, което го прави устойчив при икономически сътресения. Структура на българската банкова система се състои от няколко нива: централна банка, търговски банки, застрахователни дружества, пенсионни фондове, лизингови компании и т.н.

Централната банка на страната е Българска народна банка (БНБ), е една от най-старите национални институции, създадена на 25 януари 1879 г., непосредствено след възстановяването на българската държава, а на 6 юни същата година е извършена и първата банкова операция. От 1 януари 2007 г. банката е пълноправен член на Европейската система на централните банки, а от 1 януари 2026 г. е част от Евросистемата, която включва Европейската централна банка (ЕЦБ) и националните централни банки на държавите – членки, чиято парична единица е еврото. Управителят на БНБ е член на Управителния съвет на ЕЦБ и участва активно във вземането на решенията в сферата на паричната политика, банковото дело и финансите в еврозоната (БНБ, 2026). Основни функции на ЦБ са емисионна, поддържане на ценова стабилност, банков надзор и управление на валутния резерв. Съгласно Закона за БНБ, „основната цел на централната банка е поддържането на стабилността на националната валута“ (Закон за БНБ, чл. 2.).

След кризата от 1996 – 1997 г. и въвеждането на валутен борд, който ограничава паричната политика, гарантира финансова дисциплина и ролята на БНБ се променя значително. Както отбелязва Стив Ханке, „валутният борд е инструмент за възстановяване на доверието във финансовата система“ (Hanke, 1999).

Търговските банки формират второто ниво на банковата система. Те предоставят разнообразни финансови услуги и функционират в конкурентна среда. Според Европейска централна банка, „търговските банки са основен канал за трансмисия на паричната политика към реалната икономика“ (ECB, 2022). Освен банките, важна роля играят също застрахователни дружества, пенсионни фондове, лизингови компании и т.н. Тези институции допринасят за диверсификацията на финансовите услуги. Както отбелязва Световна банка, „развитите финансови пазари включват както банкови, така и небанкови институции“ (World Bank, 2021).

Регулацията на банковата система се осъществява от Българска народна банка и Европейска централна банка (ЕЦБ). След присъединяването към банковия съюз на ЕС, България участва в Единния надзорен механизъм. Това, според ЕЦБ, „гарантира по-високо ниво на сигурност и прозрачност в банковия сектор“ (ECB, 2023).

Към паричната политика на централните банки се отнасят решенията, които те вземат за въздействие върху лихвените проценти и паричното предлагане в дадена икономика. На 1 януари 2026 г. България се присъединява към еврозоната, а БНБ става част от Евросистемата, което и позволява да участва в определянето и прилагането на паричната политика, насочена към осигуряването на ценова стабилност в еврозоната. Ценовата стабилност поддържа покупателната способност, създава предвидима среда за домакинствата и бизнеса, насърчава инвестициите и допринася за устойчивия икономически растеж. Според икономическата теория, интеграцията в такава система води до намаляване на системния риск и по-добро разпределение на капитала.

Управителния съвет (УС) на ЕЦБ е главният орган за вземане на решения. Той се състои от шестимата членове на Изпълнителния съвет и управителите на националните централни банки на държавите от еврозоната. Управителят на БНБ участва пряко в процеса на вземане на решения по паричната политика, като това свое право и задължение той изпълнява в лично качество и при спазването на принципите за независимост.

Основните задължения на Управителният съвет на ЕЦБ се отнасят до: предприемане на мерки за осигуряване изпълнението на възложените на ЕЦБ и Евросистемата задачи; определяне на паричната политика за еврозоната; приемане на решения относно общата рамка, съгласно която се вземат надзорни решения, и да приема цялостните проекти за решения, предложени от Надзорния съвет, по процедурата при липса на възражения.

При гласуванията в УС на ЕЦБ (от 2015 г.) отнасящи се до паричната политика се прилага ротационна система, целяща ефективното функциониране на съвета при разширяване на еврозоната. Членовете на УС се разпределят в три групи според размера на икономиката и финансовия сектор на държавата членка, която представляват. Прилага се принципът „един член – един глас“ за участващите в гласуването.

Управлението на лихвените проценти от Евросистемата се осъществява посредством широк набор от инструменти: операции на открития пазар; ликвидни улеснения с постоянен достъп; изисквания за поддържане на минимални резерви.

Банковият надзор включва: Единен надзорен механизъм (SSM), Единен механизъм за преструктуриране (SRM), Европейска схема за гарантиране на депозитите (SRB – *в процес на развитие*).

Единният надзорен механизъм (SSM - Single Supervisory Mechanism) е основен стълб на банковата система в Европейския съюз. Той представлява метод за осъществяване на банков надзор, при който Европейската централна банка (ЕЦБ) работи съвместно с националните надзорни органи на държавите членки. SSM е създаден след финансовата криза от 2008 г., за да осигури по-строг и последователен надзор върху банките, по-голяма финансова стабилност в еврозоната, намаляване на риска от банкови кризи. ЕЦБ директно надзирава големите и значими банки (над 100) в еврозоната. По-малките банки се надзират от националните органи под ръководството на ЕЦБ. Всички банки в еврозоната се подчиняват на единни правила и стандарти, което цели осигуряване на стабилна банковата система, защита на вложенията на инвеститорите, поставяне на всички банкови институции в еврозоната при равни условия. SSM помага да се ограничат или предотвратят банкови фалити и финансови кризи, като осигурява централизиран и професионален надзор.

Единният механизъм за преструктуриране SRM е вторият основен стълб и един от основните компоненти на банковия съюз. Неговата цел е да осигури организирано преструктуриране на изпаднали в затруднение банки или на такива, за които има опасност да изпаднат в затруднение с минимални разходи за данъкоплатците и реалната икономика.

Единен съвет за преструктуриране SRB е централен орган за вземане на решения, базиран в Брюксел. Той изготвя планове за преструктуриране на засегнатите банки и определя стратегиите

при евентуална несъстоятелност. Финансирането на тази дейност се осъществява от Единен фонд за преструктуриране (SRF).

България е част от SRM от 1 октомври 2020 г. С официалното присъединяване към еврозоната на 1 януари 2026 г., страната става пълноправен член на банковия съюз, а Българската народна банка (БНБ) е националният орган за преструктуриране и сътрудничество със SRB за планирането и изпълнението на процедури спрямо българските банки.

Достъпът до ликвидност е основен елемент на паричната политика на всяка централна банка. В контекста на еврозоната, Европейската централна банка (ЕЦБ) изпълнява ролята на кредитор от последна инстанция, осигурявайки ликвидност на търговските банки при необходимост. След глобалната финансова криза от 2008 г. и дълговата криза в еврозоната, значението на ликвидните операции нараства. ЕЦБ разширява инструментариума си чрез въвеждане на неконвенционални мерки, целящи да предотвратят кредитен срив и да подпомогнат икономическия растеж. В резултат на това банковата система преминава от състояние на ликвиден дефицит към среда на излишна ликвидност. Достъпът до ликвидност в Европейска централна банка (ЕЦБ) представлява ключов инструмент на паричната политика, чрез който се гарантира стабилността на банковата система и се поддържа трансмисията на кредита към реалната икономика. Ликвидността се отнася до способността на финансовите институции да посрещат краткосрочните си задължения. Липсата на ликвидност може да доведе до системни кризи, особено в силно взаимосвързани банкови системи. В класическия случай, централните банки трябва да предоставят ликвидност срещу добро обезпечение и при наказателен лихвен процент. В съвременните условия ЕЦБ се отклонява от този принцип като предоставя евтина и дългосрочна ликвидност.

Основни операции по рефинансиране (MRO) се определят като краткосрочни, дългосрочни и целеви. Краткосрочни операции са до 1 седмица, като чрез тях банките получават ликвидност срещу обезпечение. Дългосрочни операции (LTRO) осигуряват ликвидност за по-дълги периоди (до 3 години), като са предпочитани по време на дълговата криза. Целевите операции (TLTRO) са насочени към стимулиране на кредитирането в реалния сектор на икономиката. Предлагат се преференциални условия, ако банките увеличат кредитната си активност. Емпирични изследвания сочат, че участието в TLTRO намалява разходите за финансиране и води до увеличаване на кредитното предлагане (Andreeva, D., García-Posada, M. 2021).

Преди Световната икономическа криза през 2008 г. ликвидността се управлява чрез стандартни операции и банковата система функционира при относителен дефицит на резерви. По време на кризата, ЕЦБ разширява достъпа до ликвидност чрез масивни LTRO операции. Целта е стабилизиране на банковата система и предотвратяване на колапс. Въвеждат се тригодишни LTRO операции, които значително увеличават ликвидността.

По време на пандемията от COVID-19, TLTRO III предлага изключително благоприятни условия, дори отрицателни лихви, с цел стимулиране на кредитирането. В постпандемичният период излишната ликвидност постепенно намалява, достигайки спад от около 4,7 трилиона евро до под 3 трилиона евро (IMF Country Report No. 25/209, 2025).

Положителните ефекти върху банковата система се изразяват в повишена кредитна активност. Ликвидните операции водят до увеличено кредитиране и намаляване на лихвените проценти, до намаляване на риска от банкови фалити и системни кризи. Достъпът до ликвидност TLTRO създават както директни, така и индиректни ефекти върху конкуренцията. Ефектите върху реалната икономика се отнасят до стимулиране на инвестициите, повишаване на потреблението и поддържане на икономически растеж.

Рисковете се отнасят до достигане на ситуация, при която продължителната евтина ликвидност може да доведе до неефективно разпределение на ресурсите. Банките започват да разчитат прекалено много на централната банка, което изкривява пазара. Намаляването на ликвидните програми и по-строгите регулации водят до затягане на кредитните условия.

Фондът за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ, www.dif.bg) продължава да бъде основният орган, който осигурява защитата на вложителите в България. Гарантираният размер на влоговете остава 100 000 евро (еквивалент на досегашните 196 000 лв.) на един вложител в

една банка, като гарантираните суми вече се изплащат директно в евро в срок до 7 работни дни. Най-големите банки в България попадат под прекия надзор на Европейската централна банка, което добавя допълнително ниво на сигурност за вложителите. Достъпът на банките до ресурсите на Единния механизъм за преструктуриране понижава риска от фалити, засягащи личните спестявания. Нивото на защита на спестяванията на българските граждани е същото като на останалите граждани на еврозоната.

В еврозоната задължителните минимални резерви (minimum reserve requirements) са изискване на Европейската централна банка (ЕЦБ), според което банките трябва да държат определена сума пари по сметки в националната централна банка. Размерът на тези резерви се изчислява като процент от определени пасиви на банката (главно депозити и краткосрочен дълг). Единният резервен коефициент в еврозоната е 1% от съответната база.

Преди влизането в еврозоната задължителните минимални резерви в България се определят от Българската народна банка (БНБ) и са значително по-високи от настоящите. След въвеждането на валутния борд през 1997 г., БНБ използва минималните резерви като основен инструмент за контрол на ликвидността в банковата система. През периода след 1997 г. депозитите на банките са в размер около 8% – 12% от привлечените средства, като през повечето време нивото е около 10%–12% (Таблица 3.). По време и след финансовата криза (около 2008 г.) има леко намаление, но пак остава на нива многократно по-високи от еврозоната. През този период банките в България държат резерви върху депозитите на клиентите си, привлечените средства от фирми и домакинства и върху други пасиви. Резервите се държат в БНБ при по-строги условия от еврозоната, следователно оказват по-голямо влияние върху кредитирането.

Табл. 3. Основна разлика между България и еврозоната.

Показател	България (преди еврото)	Еврозона
Ниво	~8%–12%	1%
Роля	основен контролен инструмент	предимно техническа функция
Ефект	по-силно ограничава кредитите	по-слаб директен ефект

Причината за поддържането на тези високи нива на резерви се дължи на ограниченията наложени от валутният борд и фиксираният курс на лева към еврото. БНБ няма право да емитира банкноти монети и да провежда класическа парична политика т.е. резервите компенсират липсата на други инструменти. Българската народна банка имплементира изискванията на паричната политика на Евросистемата в Наредба № 45 на БНБ от 17 април 2025 г. относно установяване и регламентиране на правоотношенията на Българската народна банка с контрагенти по парична политика (Наредба № 45) и Общи условия на БНБ за осъществяване на паричната политика на Евросистемата (Общи условия на БНБ) (БНБ, www.bnb.bg, 2026). Намаляването на минималните резерви освобождава допълнителна ликвидност (S&P Global, 2026).

Присъединяването към еврозоната води до намаляване на транзакционните разходи: отпадат разходите за обмен на валута – няма нужда да се обменят левове в евро при търговия, пътувания или инвестиции в еврозоната; по-ниски банкови такси за международни преводи в рамките на еврозоната (SEPA плащанията са по-евтини и по-стандартизирани); по-малък валутен риск – фирмите не се хеджират толкова срещу колебания на курса, което е вид „скрит разход“; по-голяма ценова прозрачност – по-лесно сравнение на цени между държави, което намалява информационните разходи.

Засилва се конкуренцията в банковият сектор с навлизането на нови участници, натискът за предлагане на по-ниски лихвени проценти и подобряване на банковите услуги. Научни изследвания показват, че конкуренцията влияе върху лихвените проценти и поведението на банките в еврозоната (Rom, A, 2024).

Основните рискове и предизвикателства пред българската банкова система се отнасят до загубата на независима парична политика. България окончателно губи възможността за провеждането на собствена парична политика, което може да се превърне в проблем при асиметрични шокове. В литература съпътстваща създаването и изграждането на Европейския съюз се отделя специално внимание на ефектите от възникването на асиметрични шокове в единната парична зона. Ако икономиките в даден район не са достатъчно интегрирани, засягането на една от страните от неблагоприятен шок, води до понасянето на пълните негативни последици от него, защото е лишена от възможността за стимулиране на търсенето с обезценяване на обменния курс (Златинов, Д., 2022).

Преходният период е предпоставка за допълнителни разходи свързани с чисто техническите дейности по преминаване от лев към евро и загуби на приходи от валутни операции. Вътрешните транзакционни разходи като банкови такси и данъчни процедури не изчезват. Колкото по-интензивна е търговията с еврозоната и по-отворена е икономиката, толкова по-големи са ползите за нея. Съществуват опасения за активизиране на инфлационни процеси след приемането на еврото, макар че икономическите анализи сочат ограничен риск (Goldin, M., 2026). Нарастване на цените може да бъде породено от други фактори, основният от които е спекула от страна на търговците, политическа, икономическа, военна и социална нестабилност (Albert, E., 2026). Икономистите смятат, че разходите по прехода (адаптация на системи, ценообразуване, счетоводство) ще бъдат активни за краткосрочен период от време. В дългосрочен план следва да се наблюдава намаление на транзакционните разходи, особено при международни сделки в рамките на еврозоната, но ефектът за отделните икономически агенти е различен.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В представеният доклад се изследва въздействието на присъединяването на България към еврозоната върху националната банкова система. Българската народна банка е пълноправен член в Европейската централна банка, като участва при определянето на политики и вземането на решения. Анализите сочат, че банковият сектор в страната се характеризира с висока ликвидност и стабилна капиталова адекватност, което го прави устойчив при икономически сътресения. Банковото кредитиране в България може да се определи като устойчиво и нарастващо. Основен дял в него заемат жилищните и потребителските кредити. Депозитите растат, въпреки ниските лихви, което е показател за високо доверие в банковата система, добра ликвидност и нисък риск. Разглежданият период е един от най-силните по отношение на депозитите за българската банкова система, като основният принос е на домакинствата. Поддържаните задължителни минимални резерви на търговските банки от 8–12% намаляват до 1% след присъединяването към еврозоната, което оказва силно въздействие върху общите лихвени равнища. Присъединяването към еврозоната води до намаляване на транзакционните разходи: за обмен на валута; по-ниски банкови такси за международни преводи в рамките на еврозоната; по-малък валутен риск; по-голяма ценова прозрачност и други. Засилва се конкуренцията в банковият сектор, което е предпоставка за по-ниски лихвени проценти и подобряване на банковите услуги.

Въпреки безспорните предимства, основните рискове и предизвикателства пред българската банкова система се отнасят до загубата на независима парична политика. България окончателно губи възможността за провеждането на собствена парична политика, което може да се превърне в проблем при асиметрични шокове. Като риск се определя вероятността продължителната евтина ликвидност да доведе до неефективно разпределение на ресурсите и прекалена зависимост на търговските банки от централната банка, което при определени условия може да изкриви пазара. Намаляването на ликвидните програми и по-строгите регулации водят до затягане на кредитните условия. Съществуват опасения за активизиране на инфлационни процеси след приемането на еврото, макар че икономическите анализи сочат ограничен риск. Нарастване на цените е породено от други фактори, основният от които е спекула от страна на търговците, както и политическа, икономическа, военна и социална нестабилност.

REFERENCES

Albert, E., Bulgaria joins the euro divided, in political crisis and without a budget, Paris, 2026, https://www.lemonde.fr/en/economy/article/2026/01/01/bulgaria-joins-the-euro-divided-in-political-crisis-and-without-a-budget_6748989_19.html

Andreeva, D., García-Posada M. The impact of the ECB's targeted long-term refinancing operations on banks' lending policies: The role of competition, 2021, https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2020.105992

ABB, https://abanksb.bg/en/banking-system/the-banking-system-in-bulgaria-in-2024-facts-and-figures/

ABB,https://www.infobusiness.bcci.bg/abb-published-information-about-the-ulgarian-banking-system-in-the-first-quarter-of-2025.html

Bulgaria: Bank assets to GDP, *The Global economy*, https://www.theglobaleconomy.com/Bulgaria/bank_assets_GDP/

Bulgarian Deposit Insurance Fund (BDIF), www.dif.bg

Bulgarian National Bank – Annual Report, 2023.

BNB, Monetary Policy, official website of the Bulgarian National Bank, https://www.bnb.bg/MonetaryPolicy/index.htm

Bulgarian National Bank (BNB), Section "Monetary and Interest Rate Statistics – Loans and Deposits". https://www.bnb.bg/statistics/stmonetaryinterestrate/stinterestrate/ stirinterestrate/index.htm

Bulgarian National Bank (BNB), 2026 https://www.bnb.bg/AboutUs/index.htm

Chobanov, P. 2024. Speech by Mr. Petar Chobanov, Deputy Governor of the Bulgarian National Bank, Head of the Banking Department, at the opening of the annual conference of EACHA, European Association of Automated Clearing Houses, Sofia, 22 May 2024.

Damyanova, V., Lozano Ch., Eurozone entry benefits outweigh risks for Bulgaria's highly profitable banks, https://www.spglobal.com/market-intelligence/en/news-insights/articles/2025/12/eurozone-entry-benefits-outweigh-risks-for-bulgaria-s-highly-profitable-banks-95204983

ECB, www.ecb.europa.eu

Goldin, M., 'Bulgaria is close to joining the euro currency but faces disinformation and fear', 2025, https://apnews.com/article/cd150e80f27141ecec18be097c3881f9

Hanke, S. 1999. Currency Boards.

IMF Country Report No. 25/209, Euro area publication of financial sector assessment program documentation—technical note on systemic liquidity, July 3, 2025.

Law on the Bulgarian National Bank, published in the State Gazette, No. 46 of 10 June 1997, supplemented by the State Gazette, No. 64 of 5 August 2025.

Reuters, Financial Times, AP News – economic analyses

Rom, A., The Impact of Banking Competition on Interest Rates for Household Consumption Loans in the Euro Area, 2024, https://doi.org/10.48550/arXiv.2411.17723

SSM, Single supervisory mechanism, https://finance.ec.europa.eu/banking/banking-union/single-supervisory-mechanism_en

SRM, Single resolution mechanism, https://finance.ec.europa.eu/banking/banking-union/single-resolution-mechanism_en

Toncheva, D. Household Deposits in Bulgaria Increase by 11.2% Y/Y to over BGN 93 Bln at End of June, 2025, Bulgarian News Agency, https://www.bta.bg/en/news/economy/ 935349-household-deposits-in-bulgaria-increase-by-11-2-y-y-to-over-bgn-93-bln-at-end-o

World Bank, Financial Development Report, 2021

www.spglobal.com

Zlatinov D., Nenova-Amar M., Raleva, S. 2022. Challenges facing the Bulgarian economy on the path to membership in the eurozone, St. Kliment Ohridski University Publishing House, Sofia.

За контакти:

Боряна Върбанова, доцент, доктор

Служебен адрес: гр. Велико Търново 5000, бул. „България" № 76

НВУ „Васил Левски", катедра „Логистика и мениджмънт"

Ел. поща: varbanova_01@abv.bg